C/2024/6769

26.11.2024

P9_TA(2024)0115

Napredni okvirni sporazum med EU in Čilom (resolucija)

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 29. februarja 2024 o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi, v imenu Evropske unije, Naprednega okvirnega sporazuma med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Čile na drugi strani (COM(2023)0432 – C9-0467/2023 – 2023/0260R(NLE))

(C/2024/6769)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju predloga sklepa Sveta (COM(2023)0432),

— ob upoštevanju osnutka naprednega okvirnega sporazuma med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Čile na drugi strani,

— ob upoštevanju skupne izjave o določbah za trgovino in trajnostni razvoj iz Naprednega okvirnega sporazuma med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Republiko Čile na drugi strani, ki je priložena temu sporazumu,

— ob upoštevanju začasnega sporazuma o trgovini med Evropsko unijo in Republiko Čile,

— ob upoštevanju Sporazuma o pridružitvi med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Republiko Čile na drugi strani ([1]), ki je začel veljati 1. marca 2005 in ga bo nadomestil napredni okvirni sporazum,

— ob upoštevanju Sporazuma o trgovini z vini in Sporazuma o trgovini z žganimi pijačami in aromatiziranimi pijačami, ki sta bila predhodno priložena sporazumu o pridružitvi in bosta vključena v napredni okvirni sporazum,

— ob upoštevanju pogajalskih smernic z dne 13. novembra 2017 za pogajanja o posodobljenem pridružitvenem sporazumu s Čilom, ki jih je izdal Svet in so bile objavljene 22. januarja 2018,

— ob upoštevanju svojega priporočila z dne 13. junija 2018 Svetu, Komisiji ter podpredsednici Komisije in visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko glede pogajanj o posodobitvi pridružitvenega sporazuma med EU in Čilom ([2]),

— ob upoštevanju svojega priporočila z dne 14. septembra 2017 Svetu, Komisiji in Evropski službi za zunanje delovanje glede pogajanj o posodobitvi trgovinskega stebra pridružitvenega sporazuma med EU in Čilom ([3]),

— ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 20. junija 2023 o evropski strategiji za gospodarsko varnost (JOIN(2023)2020),

— ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 7. junija 2023 z naslovom Nova agenda za odnose med EU ter Latinsko Ameriko in Karibi (JOIN(2023)0017),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 22. junija 2022 z naslovom Moč trgovinskih partnerstev: skupaj za zeleno in pravično gospodarsko rast (COM(2022)0409),

([1]) UL L 352, 30.12.2002, str. 3.
([2]) UL C 28, 27.1.2020, str. 121.
([3]) UL C 337, 20.9.2018, str. 113.

— ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 1. decembra 2021 z naslovom Strategija Global Gateway (JOIN(2021)0030),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 18. februarja 2021 z naslovom Pregled trgovinske politike – odprta, trajnostna in odločna trgovinska politika (COM(2021)0066),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 z naslovom Evropski zeleni dogovor (COM(2019)0640),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 6. oktobra 2022 o izidu pregleda akcijskega načrta v 15 točkah o trgovini in trajnostnem razvoju, ki ga je izvedla Komisija ([4]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. junija 2022 o prihodnosti evropske mednarodne naložbene politike ([5]),

— ob upoštevanju ocene učinka z dne 24. maja 2017, priložene skupnemu priporočilu za sklep Sveta o pooblastilu Evropski komisiji in visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko za začetek pogajanj in pogajanja o posodobljenem pridružitvenem sporazumu z Republiko Čile (SWD(2017)0173),

— ob upoštevanju ocene učinka na trajnostni razvoj z dne 7. maja 2019 v podporo pogajanjem za posodobitev trgovinskega dela pridružitvenega sporazuma s Čilom,

— ob upoštevanju izjave z vrha EU-Skupnost latinskoameriških in karibskih držav (CELAC) za leto 2023, ki je potekal 17. in 18. julija 2023 v Bruslju,

— ob upoštevanju skupne izjave predsednice Komisije Ursule von der Leyen in čilskega predsednika Gabriela Borica z dne 14. junija 2023,

— ob upoštevanju resolucije generalne skupščine OZN ES-11/1 z dne 2. marca 2022 o agresiji proti Ukrajini,

— ob upoštevanju Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti in njenega Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost iz leta 2022,

— ob upoštevanju Okvirne konvencije OZN o spremembi podnebja (UNFCCC) in Pariškega sporazuma, ki je bil 12. decembra 2015 sprejet na 21. konferenci pogodbenic Okvirne konvencije OZN o spremembi podnebja,

— ob upoštevanju deklaracije OZN o pravicah domorodnih ljudstev,

— ob upoštevanju konvencij Mednarodne organizacije dela, zlasti njene konvencije št. 169 o domorodnih in plemenskih ljudstvih,

— ob upoštevanju sklepov po obiskih dveh *ad hoc* delegacij Odbora za zunanje zadeve 19. in 20. junija 2023 ter Odbora za mednarodno trgovino od 23. do 25. maja 2022 v Čilu,

— ob upoštevanju memoranduma o soglasju med Evropsko unijo in Republiko Čile o strateškem partnerstvu na področju vrednostnih verig trajnostnih surovin, podpisanega 18. julija 2023 v Bruslju,

— ob upoštevanju skupne izjave ministrov in ministric za notranje zadeve držav članic Evropske unije ter ministrov in ministric, pristojnih za varnost, iz držav članic Odbora Latinske Amerike za notranjo varnost (skupna izjava EU-CLASI) z dne 28. septembra 2023,

— ob upoštevanju nacionalne strategije za litij, ki jo je čilska vlada predstavila 20. aprila 2023,

— ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti njenega naslova V o zunanjem delovanju Unije,

([4]) UL C 132, 14.4.2023, str. 99.
([5]) UL C 32, 27.1.2023, str. 96.

— ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti členov 91, 100(2), 207 in 212, v povezavi s členom 218,

— ob upoštevanju člena 105(5) Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja,

— ob upoštevanju vmesnega poročila Odbora za zunanje zadeve in Odbora za mednarodno trgovino (A9-0017/2024),

A. ker sedanja mednarodna nestabilnost kaže, da mora EU poživiti svoja partnerstva z demokratičnimi in podobno mislečimi državami, ki imajo iste vrednote, da bi okrepila svojo odprto strateško avtonomijo, diverzificirala svoje dobavne verige, si zagotovila dostop do kritičnih surovin in sodelovala v vseh večstranskih forumih, da bi zaščitila mednarodni red, ki temelji na pravilih, miru, pravni državi in trajnostnem razvoju;

B. ker sta Čile in EU tesni partnerici pri reševanju regionalnih in svetovnih izzivov ter ju združujejo skupne univerzalne vrednote, kot so demokracija in človekove pravice, ter tesne kulturne, človeške, gospodarske in politične vezi; ker je Čile zelo pomemben in zanesljiv partner EU;

C. ker se s posodobljenim naprednim okvirnim sporazumom med EU in Čilom (v nadaljnjem besedilu: sporazum) spodbujajo skupne vrednote in načela ter bi se lahko z njim znatno okrepilo sodelovanje med Čilom in EU in se razširilo na nova področja, sporazum pa bi lahko nudil tudi vzajemno podporo pri spoprijemanju z novimi svetovnimi izzivi;

D. ker se v okviru strategije EU Global Gateway izvajata dva velika projekta s Čilom: pobuda Ekipe Evropa za razvoj obnovljivega vodika v Čilu, katere začetni proračun znaša 225 milijonov EUR, in pobuda za razvoj vrednostnih verig kritičnih surovin za litij in baker;

E. ker je 28. septembra 2023 v Bruslju potekalo ministrsko srečanje med EU in Odborom Latinske Amerike za notranjo varnost (CLASI), član katerega je tudi Čile, na katerem je bila sprejeta skupna izjava o potrebi po okrepitvi sodelovanja na področju varnosti in boja proti nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami;

F. ker je EU tretja največja trgovinska partnerica Čila in njegov največji vir neposrednih tujih naložb; ker se je zaradi pridružitvenega sporazuma med EU in Čilom, ki je v veljavi od leta 2003, znatno razširil obseg dvostranske trgovine, zdaj pa ga je treba posodobiti in uskladiti z mednarodnimi standardi; ker sta EU in Čile zavezana spodbujanju odprtega, trajnostnega, na pravilih in vrednotah temelječega večstranskega trgovinskega sistema, v središču katerega je Svetovna trgovinska organizacija;

G. ker je Čile eno najbolj odprtih gospodarstev na svetu in je močno odvisen od mednarodne trgovine; ker ima Čile eno najuspešnejših gospodarstev Latinske Amerike, vendar je socialno-ekonomska neenakost še vedno velika;

H. ker zadnja poročila OZN kažejo ([6]), da delež Latinske Amerike in Karibov v svetovnem izvozu blaga iz industrijske proizvodnje v zadnjih 20 letih ni presegel 5 %, kar kaže, da ima regija vztrajen in rastoč trgovinski primanjkljaj na področju izvoza blaga iz industrijske proizvodnje;

I. ker so naravni pogoji za proizvodnjo zelenega vodika v Čilu med najboljšimi na svetu; ker je čilska vlada sprejela ambiciozno strategijo za zeleni vodik, katere cilj je, da bo Čile postal eden največjih svetovnih proizvajalcev zelenega vodika;

J. ker je litij strateška surovina; ker je Čile drugi največji svetovni proizvajalec litija in ima največje zaloge litija na svetu; ker je Čile že sedaj daleč največji dobavitelj litija za EU; ker je Čile tudi največji svetovni proizvajalec bakra; ker je čilska vlada sprejela ambiciozno strategijo za litij, katere cilj je povečati proizvodnjo litija v državi; ker je v interesu Čila in EU, da se okrepi sposobnost Čila za izgradnjo lastnih domačih industrijskih zmogljivosti v tem sektorju, zlasti z ustvarjanjem dodane vrednosti z domačo predelavo in pretvorbo surovin;

K. ker sta kmetijstvo in rudarstvo ključna sektorja čilskega gospodarstva; ker je bilo v oceni učinka na trajnostni razvoj poudarjeno, da se litij v Čilu večinoma pridobiva v regijah, v katerih primanjkuje vode, kjer večinoma prebivajo podeželske in domorodne skupnosti; ker bi lahko imelo nenadzorovano in netrajnostno povečanje rudarstva in kmetijske proizvodnje negativne posledice; ker je treba ta tveganja skrbno obravnavati in pozorno spremljati;

([6]) https://www.cepal.org/en/pressreleases/goods-exports-latin-america-and-caribbean-increase-20-2022-growth-down-previous-year; http://repositorio.cepal.org/handle/11362/48651.

L. ker bi morale trgovinske in naložbene politike prispevati k zvišanju socialnih in okoljskih standardov ter standardov dobrobiti živali in zagotavljati popolno spoštovanje temeljnih pravic, vključno s pravicami lokalnih skupnosti in domorodnih ljudstev, pravice do ustrezne prehrane in vode ter pravic kmetov in drugih ljudi, ki delajo na podeželju; ker želi EU s svojim pristopom k trgovini in trajnostnemu razvoju prispevati k učinkovitemu uresničevanju temeljnih pravic delavcev, kot jih opredeljuje Mednarodna organizacija dela, in k izvajanju Pariškega sporazuma;

M. ker je EU reformirala določbe o zaščiti naložb, nadomestila mehanizem za reševanje sporov med vlagatelji in državo s sistemom sodišč za naložbe ter začela večstranska pogajanja o sodišču za naložbe, kar so pomembni koraki v pravo smer za posodobljeno in trajnostno naložbeno politiko; ker bo sistem sodišč za naložbe nadomestil stare dvostranske sporazume o zaščiti naložb, ki jih je Čile sklenil s 16 državami članicami EU;

N. ker je Svet objavil celoten sklop pogajalskih smernic za sporazum, prvič za tak sporazum, ki zajema politične in trgovinske zadeve, s čimer se je odzval na pozive k večji preglednosti in boljšemu obveščanju o vsebini in ciljih pogajanj;

Dvoregionalno sodelovanje

1. poudarja geopolitični pomen tesnih dvoregionalnih odnosov med EU ter državami Latinske Amerike in Karibov ter politični pomen trdnih dvostranskih odnosov med EU in Čilom, ki med drugim temeljijo na posodobitvi pridružitvenega sporazuma; poudarja geopolitično vrednost sporazuma glede na prisotnost drugih akterjev, kot je Kitajska;

2. pozdravlja vrh med EU in Skupnostjo latinskoameriških in karibskih držav, ki je potekal julija 2023, ter zavezanost nadaljnjemu poglabljanju tega strateškega partnerstva na podlagi skupnih vrednot in načel ter zgodovinskih, jezikovnih, kulturnih in socialnih vezi; poudarja pomen rednega dvoregionalnega dialoga in ceni konstruktivno vlogo Čila v njem, pa tudi na večstranski ravni;

3. poudarja, da je treba strategijo EU za Latinsko Ameriko in Karibe hitro začeti izvajati na podlagi skupnih prednostnih nalog; poudarja, kako pomembno je združiti moči z državami CELAC za spodbujanje in zagotavljanje miru in varnosti, demokracije, pravne države, človekovih pravic in razvoja ter za reševanje svetovnih izzivov, kot so podnebne spremembe, kriza biotske raznovrstnosti, migracije, nasilje na podlagi spola in korupcija;

4. pozdravlja napoved finančnega svežnja v višini 45 milijard EUR za podporo pravičnemu zelenemu prehodu, vključujoči digitalni preobrazbi, človekovemu razvoju in odpornosti na področju zdravja v Latinski Ameriki in na Karibih, zlasti pa pozdravlja dejstvo, da je bil pri projektu za razvoj sklada za zeleni vodik v Čilu dosežen velik napredek; poziva k hitremu izvajanju naložbene agende strategije EU Global Gateway v Latinski Ameriki in na Karibih na podlagi pristopa Ekipa Evropa;

5. ugotavlja, da je podpora partnerjev iz Latinske Amerike in Karibov pri glasovanju o neupravičeni, neizzvani in nezakoniti ruski vojaški agresiji proti Ukrajini v generalni skupščini OZN bila in še vedno je zelo dragocena; pozdravlja dejstvo, da je Čile glasoval za resolucije generalne skupščine OZN, ki obsojajo rusko agresijo proti Ukrajini; ceni humanitarno pomoč, ki jo Čile zagotavlja Ukrajini, in pripravljenost čilskih strokovnjakov, da sodelujejo pri odstranjevanju min na ukrajinskih ozemljih; spodbuja Čile, naj se pridruži omejevalnim ukrepom, ki so jih proti Rusiji sprejele zahodne države;

Politični dialog in sektorsko sodelovanje

6. poudarja, da je Čile ključni partner EU v Latinski Ameriki in na Karibih in da z njo deli demokratične vrednote in številne skupne interese;

7. ugotavlja, da je pridružitveni sporazum med EU in Čilom iz leta 2002 zgodba o uspehu, saj zagotavlja jasen pravni okvir za redne dialoge in omogoča razpravo o številnih področjih skupnega interesa;

8. z zadovoljstvom ugotavlja, da sporazum odraža številna priporočila Parlamenta, izdana pred pogajanji o sporazumu;

9. pozdravlja dejstvo, da parlamentarna diplomacija velja za steber političnega dialoga s Čilom; pozdravlja pomembno vlogo, ki jo ima Čile v Andskem parlamentu in Evro-latinskoameriški parlamentarni skupščini;

10. poudarja, da se je treba v okviru sporazuma boriti proti vsem oblikam kršitev človekovih pravic ter učinkovito izkoreniniti vsakršno diskriminacijo domorodnih ljudstev, delavcev migrantov, invalidov in oseb LGBTI ter vseh drugih ranljivih oseb; pozdravlja dejstvo, da sporazum vsebuje trdne določbe o demokratičnih načelih, človekovih pravicah in pravni državi; poudarja pomen izvršljivosti zavez na področju človekovih pravic;

11. ponovno poudarja, kako pomembno je zaščititi pravice domorodnih ljudstev v skladu z mednarodnimi sporazumi, kot sta deklaracija OZN o pravicah domorodnih ljudstev in Konvencija Mednarodne organizacije dela št. 169, vključno s pravico do prostovoljnega predhodnega in informiranega soglasja lokalnih skupnosti in domorodnih ljudstev;

12. poudarja, da je zelo pomembno, da se spoštujejo in upoštevajo socialni in okoljski standardi; v zvezi s tem poudarja, da je med drugim vloga zagovornikov človekovih pravic in žvižgačev ključna in jo je treba zaščititi;

13. poudarja, da se lahko s sporazumom znatno okrepi sodelovanje med Čilom in EU ter tudi razširi na nova področja, ki vključujejo kibernetsko kriminaliteto, boj proti pranju denarja in financiranju terorizma ter sodelovanje na področju zadev v zvezi s polarnimi regijami;

14. pozdravlja dejstvo, da sporazum predvideva okrepljeno politično sodelovanje na področju zunanjih in varnostnih zadev v okviru geopolitičnih izzivov, zlasti v zvezi z bojem proti širjenju orožja za množično uničevanje;

15. poudarja, da je sodelovanje z mednarodnimi partnerji ključni steber agende EU za varnost in obrambo; pozdravlja začetek dvostranskega dialoga o varnosti in obrambi med EU in Čilom; poziva, naj se na področju obrambe in varnosti, tudi v okviru strateškega kompasa, poglobi sodelovanje s Čilom; ceni, da Čile od leta 2004 sodeluje v vojaški operaciji za krizno upravljanje v Bosni in Hercegovini (operacija Althea);

16. poudarja, da sta se pogodbenici dogovorili za sodelovanje in izmenjavo mnenj na področju zakonitih in nedovoljenih migracij; meni, da je izmenjava dobrih praks zelo koristno orodje; ugotavlja, da je Čile glavna destinacija za migrante iz drugih latinskoameriških držav, zlasti Venezuele; pozdravlja prizadevanja čilske vlade za uspešno vključevanje migrantov; priznava pomembno vlogo, ki jo ima Čile kot začasna predsedujoča država procesa iz Quita pri usklajevanju regionalnega odziva na venezuelsko migracijsko krizo;

17. je zaskrbljen zaradi porasta organiziranega kriminala in nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami v Latinski Ameriki in na Karibih, vse bolj prisotne trgovine s prepovedanimi drogami v Čilu in rekordnih količin prepovedanih drog, ki se iz te regije tihotapijo v EU; poziva, naj se dvoregionalno sodelovanje v boju proti tem grožnjam znatno okrepi; meni, da je pomembno, da sporazum vsebuje določbe o sodelovanju v boju proti organiziranemu kriminalu in nedovoljenemu prometu s prepovedanimi drogami, da bi vzpostavili celosten, učinkovit in z dokazi podprt pristop;

18. poudarja, da sta se EU in Čile zavezala, da bosta do leta 2050 postala podnebno nevtralna; pozdravlja zavezo krepitvi sodelovanja v boju proti podnebni krizi v okviru Okvirne konvencije OZN o spremembi podnebja ter učinkovitemu izvajanju Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah, pa tudi zavezo varstvu okolja in trajnostnemu upravljanju naravnih virov, med drugim v okviru Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti; poudarja, da se mora ta zaveza odraziti v konkretnih ukrepih v okviru izvajanja sporazuma;

19. priznava pomen, ki ga ima sodelovanje na področju civilne satelitske navigacije, opazovanja Zemlje in drugih vesoljskih dejavnosti; podpira delo regionalnega informacijskega centra Galileo v Čilu pri spremljanju lokalnih in regionalnih pobud za satelitsko navigacijo, opredelitvi potencialnih trgov in deležnikov ter zagotavljanju podpore uporabnikom pri razvoju novih aplikacij prek sodelovanja med latinskoameriško in evropsko industrijo; pozdravlja nedavno napoved o uvedbi regionalne strategije Copernicus v Latinski Ameriki in na Karibih, vključno z regionalnim podatkovnim centrom Copernicus v Čilu;

20. ceni potencial za nadaljnjo poglobitev sodelovanja na področju znanstvenih raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij, mladih in kulture;

21. priznava zavezanost spoštovanju konvencij Mednarodne organizacije dela in izmenjavi informacij o metodah za merjenje revščine, da se podprejo na dokazih temelječe politike; spodbuja izmenjavo dobrih praks glede na visoko raven dohodkovne neenakosti v Čilu;

22. pozdravlja prepotrebno skupno zavezo uresničevanju agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja, saj so ključni za reševanje današnjih izzivov, pri čemer nihče ne sme biti zapostavljen;

Trgovinski in naložbeni steber

23. pozdravlja, da je v času vse večje gospodarske razdrobljenosti in protekcionizma ta sporazum pomembna gesta v podporo odprti in pravični trgovini, ki temelji na pravilih in vrednotah; meni, da bo sporazum vzajemno koristen in bo prispeval h krepitvi dolgoročnega gospodarskega razvoja, nastanku delovnih mest, diverzifikaciji in proizvodnim procesom z dodano vrednostjo;

24. pozdravlja ambiciozno in celovito naravo trgovinskega in naložbenega stebra sporazuma, ki upošteva prednostne naloge, določene v priporočilu Parlamenta z dne 14. septembra 2017 ([7]); ugotavlja, da bo v okviru sporazuma v celoti liberaliziranih 99 % tarifnih postavk, več kot 95 % trgovine med EU in Čilom pa bo oproščeno dajatev; pozdravlja dejstvo, da je bil sporazum posodobljen na podlagi sporazuma STO o olajševanju trgovine; v zvezi s tem poudarja, da je med izvajanjem sporazuma bistveno preprečiti nepotrebna upravna bremena in poenostaviti izvozne postopke;

25. pozdravlja dejstvo, da poglavje o trgovini in trajnostnem razvoju vsebuje ambiciozne in zavezujoče zaveze glede okoljskih in delovnih standardov; vendar obžaluje, da sporazum še ne odraža v celoti novega pristopa EU k trgovini in trajnostnemu razvoju;

26. ugotavlja, da se EU in Čile v skupni izjavi o trgovini in trajnostnem razvoju, ki je priložena sporazumu, zavezujeta, da bosta ob začetku veljavnosti začasnega trgovinskega sporazuma pregledala določbe sporazuma o trgovini in trajnostnem razvoju; poudarja, kako pomembno je opraviti ambiciozen pregled, da bi sporazume uskladili s cilji zelenega dogovora EU in predlogi EU za reformo trgovine in trajnostnega razvoja, kot so bili predstavljeni v sporočilu Komisije iz leta 2022 z naslovom Moč trgovinskih partnerstev: skupaj za zeleno in pravično gospodarsko rast, ki bi dodal določbe za krepitev mehanizma izvrševanja iz poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju, vključno z možnostjo uporabe faze skladnosti in trgovinskih sankcij kot skrajnega ukrepa v primeru nespoštovanja Pariškega sporazuma ali temeljnih načel in pravic pri delu Mednarodne organizacije dela;

27. pričakuje, da bo pregled opravljen po smiselnih posvetovanjih z ustreznimi deležniki in v roku, določenem v skupni izjavi; poziva Komisijo, naj v skladu s svojimi obveznostmi iz člena 218(10) PDEU tesno sodeluje s Parlamentom med celotnim postopkom pregleda in v največji možni meri upošteva morebitne pripombe Evropskega parlamenta;

28. ugotavlja, da se obe strani v skupni izjavi zavezujeta, da bosta preučili možnost vključitve Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah kot bistvenega elementa sporazuma v okviru pregleda določb o trgovini in trajnostnem razvoju;

29. poudarja, da bi izzive na področju trgovine in trajnostnega razvoja lahko uspešno rešili s časovnim načrtom za izvajanje, ki bi vključeval konkretne cilje in mejnike za njihovo uresničitev ter bi bil oblikovan v sodelovanju s civilno družbo;

30. pozdravlja zavezo pogodbenic, da bosta spodbujali razvoj mednarodne trgovine na način, ki bo omogočal dostojno delo za vse, zlasti ženske, mlade in invalide, v skladu s svojimi obveznostmi v okviru Mednarodne organizacije dela;

([7]) Priporočilo Evropskega parlamenta z dne 14. septembra 2017 Svetu, Komisiji in Evropski službi za zunanje delovanje glede pogajanj o posodobitvi trgovinskega stebra pridružitvenega sporazuma med EU in Čilom (UL C 337, 20.9.2018, str. 113).

31. pozdravlja priznavanje znanja in praks domorodnih ljudstev v poglavju o trgovini in trajnostnem razvoju; obžaluje, da konvencija Mednarodne organizacije dela št. 169 in načelo OZN o svobodnem, predhodnem in informiranem soglasju iz Deklaracije OZN o pravicah domorodnih ljudstev, ki podpirata pravice domorodnih ljudstev v trgovinskih odnosih, nista izrecno navedena;

32. pozdravlja, da je bilo v sporazum vključeno samostojno posebno poglavje o trgovini in enakosti spolov, ki je prvo tovrstno poglavje v trgovinskih sporazumih EU, ki priznava pomen vključevanja vidika spola v spodbujanje vključujoče gospodarske rasti in ključno vlogo, ki jo lahko imajo politike, ki upoštevajo vidik spola; odločno podpira vključitev več obvezujočih zavez za odpravo ovir in diskriminacije žensk, podpiranje enakosti spolov in opolnomočenja žensk ter skrb, da bo mednarodna trgovina koristna za vse; odločno podpira zavezanost vključevanju vidika spola v politike in instrumente ter skupno zavezo za učinkovito izvajanje obveznosti iz Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk ter izpolnitev cilja trajnostnega razvoja št. 5 o enakosti spolov; pričakuje, da se bo Komisija oprla na ta precedens v vseh prihodnjih trgovinskih pogajanjih;

33. je seznanjen z odpravo tarif na izvoz iz EU, zaradi česar je odslej 99,9 % izvoza brez carin, kar bi bilo lahko ugodno za proizvajalce visokokakovostnih agroživilskih proizvodov v Uniji; Pozdravlja dejstvo, da tarifne kvote za goveje in ovčje meso, ki sta občutljiva proizvoda, ne vključujejo več samodejnega letnega povečanja, saj je to nadomeščeno s fiksnim zneskom, s katerim se bo v prihodnosti vzpostavil stabilnejši dostop do trga za čilske mesne proizvode; poziva Komisijo, naj posodobi svojo oceno kumulativnega učinka vseh trgovinskih sporazumov na kmetijski sektor EU, zlasti pa naj kmetijske komponente sporazuma oceni skupaj s koncesijami v okviru drugih obstoječih in načrtovanih trgovinskih ureditev, da bi preprečila njihovo prekomerno kopičenje;

34. je seznanjen s prizadevanji za zaščito občutljivih kmetijskih proizvodov EU, kot so meso (goveje, perutninsko, prašičje in ovčje), nekatere vrste sadja in zelenjave (npr. česen, jabolčni sok, grozdni sok) ter oljčno olje, in sicer z uvedbo omejenega in nadzorovanega dostopa za zelo občutljive proizvode z uporabo tarifnih kvot ter izključitvijo sladkorja in banan iz morebitne liberalizacije trgovine, da bi zaščitili proizvodnjo EU;

35. se zaveda, da sporazum ščiti dodatnih 216 kmetijskih geografskih označb EU in 18 geografskih označb Čila, poleg obstoječih sporazumov o vinih in žganih pijačah, ki ščitijo 1745 geografskih označb EU za vina ter 257 geografskih označb EU za žgane pijače in aromatizirana vina; poudarja, da je razširitev geografskih označb, o kateri sta se dogovorila EU in Čile, pomemben korak naprej k zaščiti geografskih označb EU na svetovni ravni; poziva Komisijo, naj poskrbi, da se bodo pravila o zaščiti geografskih označb za proizvode EU v Čilu dejansko izvrševala, ter naj razmisli o razširitvi seznama proizvodov, zaščitenih z geografsko označbo;

36. pozdravlja vključitev posebnega poglavja o trajnostnih prehranskih sistemih, s katerim se spodbuja dvostransko in mednarodno sodelovanje na tem področju, vključno z določbami o dobrobiti živali, boju proti odpadni hrani, postopni odpravi rabe antimikrobikov, trajnosti prehranske verige in pesticidih; je seznanjen zlasti s skupno zavezo za ohranitev postopne odprave uporabe antibiotikov kot pospeševalcev rasti, ki v Čilu velja od leta 2018; poziva Komisijo, naj v celoti izkoristi določbe o sodelovanju iz navedenega poglavja in olajša izmenjavo informacij o inovativnih kmetijskih praksah ter tako zagotovi, da bo njen cilj skladen s prizadevanji EU za trajnostnost na področju zakonodaje o blažitvi podnebnih sprememb, biotski raznovrstnosti in varstvu okolja; poudarja, da bi moral biti cilj tega sodelovanja tudi doseganje ciljev Kunminško-montrealskega svetovnega okvirja za biotsko raznovrstnost, sprejetega v okviru Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti, v katerem je med globalnimi cilji za leto 2030 tudi cilj, da je treba prepoloviti splošno tveganje zaradi pesticidov in zelo nevarnih kemikalij;

37. meni, da bi morala trgovinska politika EU prispevati k skupnemu doseganju in izvajanju najvišjih standardov na področju varnosti hrane, socialnih in okoljskih standardov ter standardov dobrobiti živali in človekovih pravic; poziva pododbor za trajnostne prehranske sisteme EU-Čile, naj v ta namen pripravi ambiciozen načrt sodelovanja;

38. pozdravlja dejstvo, da sporazum vključuje mehanizem enotnega subjekta, s katerim se izognemo temu, da bi morala vsaka država članica podpisati protokol za izvoz agroživilskih proizvodov v Čile, posledično je splošni potencial sporazuma večji, manj pa je nepotrebnih bremen in stroškov; poziva, naj se ta ukrep vključi v prihodnje trgovinske sporazume;

39. spodbuja EU in Čile, naj razmislita o dvostranskem ali večstranskem sodelovanju pri razvoju trajnostnih in okoljsko odgovornih proizvodnih praks ter izmenjavi dobrih praks na področju raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja; pozdravlja namero obeh pogodbenic, da si izmenjata strokovno znanje o pripravi in izvajanju standardov na področju dobrobiti živali;

40. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo enake konkurenčne pogoje za vse kmetijske in ribiške proizvode ter proizvode iz akvakulture, ki se tržijo v Uniji, ne glede na njihov izvor, vključno s proizvodi z izvorom iz Čila; poudarja, da je treba izboljšati skladnost pobud Unije z vidika politike, zlasti v zvezi s trgovino, trajnostnim razvojem, varstvom okolja, industrijsko politiko, ribištvom in kmetijstvom;

41. pozdravlja dejstvo, da sporazum vsebuje vrsto ukrepov tako za EU kot Čile, katerih namen je podpreti prizadevanja za boj proti nezakonitim, neprijavljenim in nereguliranim ribolovnim praksam ter pomagati pri odvračanju od trgovine s proizvodi, ki vključujejo vrste, ulovljene s temi praksami; pozdravlja tudi dejstvo, da sta se EU in Čile nedavno pridružila zavezništvu za ukrepanje na področju nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, katerega cilj je spodbuditi ambicije in ukrepe v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu;

42. pozdravlja dejstvo, da so bile najbolj oddaljene regije upoštevane v dvostranskih zaščitnih ukrepih, določenih v sporazumu;

43. pričakuje, da se bodo z določbami o liberalizaciji naložb in zaščiti naložb dodatno povečale trajnostne naložbe v obe smeri, saj bodo omogočile pravično in nediskriminatorno obravnavo vlagateljev z obeh strani; poudarja, da naložbe zahtevajo pravno varnost, zaupanje in predvidljivost; poudarja, da so določbe o zaščiti naložb usklajene s prenovljenim pristopom EU k zaščiti naložb, katerega cilj bi morala biti vzpostavitev ustreznega ravnovesja med zaščito naložb in pravico vlad do urejanja v javnem interesu; opozarja, da skupna razlagalna izjava potrjuje zavedanje obeh pogodbenic, da se določbe o zaščiti naložb razlagajo in uporabljajo ob ustreznem upoštevanju njunih zavez iz Pariškega sporazuma, in pojasnjuje, da bi morali vlagatelji pričakovati, da bosta EU in Čile sprejela ukrepe za boj proti podnebnim spremembam; ugotavlja, da postopki reševanja sporov, vzpostavljeni s sporazumom, sledijo sistemu sodišč EU za naložbe s stalnim, neodvisnim in nepristranskim sodiščem ter pritožbenim sodiščem; poudarja, da je treba izvajati in dodatno izboljšati določbe o zaščiti naložb v skladu s priporočili Parlamenta iz resolucije z dne 23. junija 2022 o prihodnosti evropske mednarodne naložbene politike;

44. je prepričan, da bodo nove zaveze glede dostopa do trga v zvezi s trgovino s storitvami odprle nove poslovne priložnosti za podjetja iz EU in Čila, vključno z malimi in srednjimi podjetji; ugotavlja, da sporazum vsebuje najsodobnejše poglavje o digitalni trgovini, ki bo olajšalo elektronsko poslovanje in zaščitilo spletne potrošnike;

45. poudarja, da se s sporazumom ohranja pravica vlad do zakonskega urejanja v javnem interesu, na primer za zaščito javnega zdravja, potrošnikov ali okolja; poudarja, da pravica vlad do zakonskega urejanja ni omejena na ta področja; poudarja, da sporazum javnim organom daje pravico, da ohranijo javne storitve, kot so izobraževanje, zdravstveno varstvo in voda, ali da ponovno nacionalizirajo zasebno opravljene storitve;

46. poudarja, da bodo podjetja iz EU in Čila lahko imela koristi od boljšega dostopa do trgov javnih naročil za blago, storitve in delo na (pod)centralni ravni; izpostavlja strožje zahteve glede preglednosti; pozdravlja dejstvo, da sporazum naročnikom omogoča, da v celotnem postopku javnega naročanja upoštevajo okoljske in socialne vidike;

47. pozdravlja namensko poglavje o malih in srednjih podjetjih, ki predstavljajo velik delež trgovine med EU in Čilom; poziva Komisijo, naj malim in srednjim podjetjem pomaga, da v celoti izkoristijo priložnosti, ki jih ponuja posodobljeni sporazum, vključno s tem, da izvoznim in uvoznim podjetjem posreduje smernice o novih priložnostih za dostop do trga ter nudi upravno in tehnično podporo, poenostavi postopke in odpravi tehnične ovire za trgovino, ki nesorazmerno vplivajo na mala in srednja podjetja;

48. poudarja, da bodo svetovna prizadevanja za boj proti podnebnim spremembam zahtevala pospešen prehod na energijo iz obnovljivih virov in hitre vladne ukrepe za postopno opuščanje fosilnih goriv, vključno z zmanjšanjem naložb v fosilna goriva in odpravo zaščite naložb v podnebne politike vlad; poudarja, da bi moral sporazum podpirati mednarodna prizadevanja za prehod na obnovljive vire energije; poziva pogodbenici, naj poskrbita za uskladitev določb o zaščiti naložb z okoljskimi politikami, pravicami delavcev in človekovimi pravicami; vendar ugotavlja, da sporazum omogoča zaščito naložb v fosilna goriva; poudarja, da bi Čile lahko imel pomembno vlogo pri globalnem zelenem in pravičnem prehodu, ki bi moral prav tako koristiti razvoju industrijskih zmogljivosti te države; ugotavlja, da bodo za razvoj in širitev čilskega sektorja energije iz obnovljivih virov in infrastrukture potrebne obsežne, trajnostne in predvidljive naložbe, tudi podjetij iz EU; v zvezi s tem meni, da bi morala strategija Global Gateway omogočiti oblikovanje skupnih strateških projektov in povečati krepitev zmogljivosti; v zvezi s tem pozdravlja oblikovanje evropske pobude za razvoj obnovljivega vodika v Čilu, ki bo pospešila razvoj te strateške industrije v državi in prispevala k ustvarjanju delovnih mest, obenem pa povečala izvoz obnovljivega vodika v Evropo in druge dele sveta;

49. poudarja vodilno vlogo, ki jo ima Čile kot glavni dobavitelj kritičnih surovin, vključno s tistimi, ki so bistvene za zeleni in digitalni prehod, kot sta litij in baker; izreka pohvalo čilskim partnerjem za njihovo zavezanost sodelovanju z EU pri oskrbi s kritičnimi surovinami, ki prispeva k večji odpornosti EU v sektorjih energije, prometa, digitalne infrastrukture in obrambe; poudarja, da bo ta vzajemno koristen sporazum podjetjem iz EU zagotovil nediskriminatoren dostop do čilskih surovin, hkrati pa bo Čilu pustil dovolj političnega prostora, da ustvari lokalno dodano vrednost z domačo obdelavo in predelavo surovin; je seznanjen z določbami o dvojnih cenah in omejitvah izvoznega monopola; meni, da bi morala EU dejavno podpreti Čile pri njegovih prizadevanjih za napredovanje v vrednostni verigi; je prepričan, da bi bilo treba surovine izkoriščati na okoljsko in socialno trajnosten način, ki bi koristil lokalnim skupnostim in jih vključeval, vključno z domorodnimi ljudstvi, pri tem pa bi bilo treba v celoti spoštovati njihove pravice, tudi pravico do prostovoljnega predhodnega in informiranega soglasja; pozdravlja podpis memoranduma o soglasju med Evropsko unijo in Čilom o strateškem partnerstvu na področju vrednostnih verig trajnostnih surovin in poziva k njegovemu hitremu izvajanju;

Institucionalne določbe

50. meni, da je pomembno, da je skupni parlamentarni odbor obveščen o sklepih in priporočilih Skupnega sveta ter da lahko skupni parlamentarni odbor Skupnemu svetu daje priporočila o izvajanju sporazuma; podpira organizacijo dveh sej skupnega parlamentarnega odbora na leto, da bi še naprej poglabljali parlamentarne odnose med obema stranema;

51. pozdravlja institucionaliziran mehanizem za vključevanje organizacij civilne družbe v izvajanje sporazuma in krepitev domačih svetovalnih skupin; poziva Komisijo in čilske oblasti, naj poskrbijo, da bo pri spremljanju izvajanja sporazuma dejavno in smiselno sodelovala civilna družba, vključno z nevladnimi organizacijami, predstavniki domorodnih ljudstev, predstavniki podjetij in sindikati;

52. poziva obe strani, naj domačim svetovalnim skupinam dodelita zadostna finančna sredstva in tehnično pomoč, da bosta lahko ustrezno opravljali svoje naloge; pričakuje tesno sodelovanje med EU in čilskimi domačimi svetovalnimi skupinami;

53. poziva obe strani k hitremu izvajanju sporazuma v korist vseh, tudi malih in srednjih podjetij ter žensk;

54. opozarja, da bo treba sporazum ratificirati na ravni EU in na ravni držav članic, medtem ko bo začasni trgovinski sporazum, ki vsebuje le trgovinske in naložbene elemente, ki so v izključni pristojnosti EU, začel veljati, ko ga bosta ratificirala Evropski parlament in Svet; meni, da razdelitev sporazuma za pospešitev postopka ratifikacije v celoti spoštuje delitev pristojnosti med EU in njenimi državami članicami ter omogoča hitro ratifikacijo delov, ki so v izključni pristojnosti EU, hkrati pa ohranja celovito naravo sporazuma;

°
° °

55. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic ter vladi in parlamentu Republike Čile.